

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci

žalobkyně: **I. K.**
bytem
zastoupena advokátem JUDr. Miroslavem Pindešem, Ph.D.
sídlem Zámecká 550, 685 01 Bučovice

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 8. 2018, č. j. MPSV-2018/171635-921,
sp. zn. SZ/MPSV-2017/144268-921,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. V žalobě žalobkyně uvedla, že rozhodnutím Úřadu práce ČR – krajská pobočka v Brně, KP Bučovice bylao rozhodnuto ve věci žádosti žalobkyně č. j.

3229/2018/BUC, podané dne 11. 4. 2018 tak, že se žalobkyně nepřiznává příspěvek na živobytí.

2. Proti tomuto rozhodnutí prvostupňového správního orgánu podala žalobkyně v zákonné lhůtě odvolání, ve kterém poukázal na skutečnost, že byla zkrácena na svých právech a s rozhodnutím nesouhlasí a žádala, aby odvolací orgán toto rozhodnutí zrušil. Dále mimo jiné namítala, že správní úřad nepostupoval v souladu se zákonem a vyvodil závěry na základě nesprávně zjištěného skutečného (skutkového) stavu věci, což mělo za následek nesprávné posouzení věci a nesprávné rozhodnutí.
3. Odvolací orgán, tedy Ministerstvo práce a sociálních věcí odvolání žalobkyně nevyhověl, toto zamítl a původní rozhodnutí potvrdil.
4. Své rozhodnutí odůvodnil tím, že žalobkyně údajně naplnila kvalifikovaný důvod pro nepřiznání příspěvku na živobytí tím, že neposkytla při rozhodování o své žádosti dostatečnou součinnost s úřadem práce. Za hlavní důvod pak odvolací orgán považuje skutečnost, že se žalobkyně nedostavila na osobní jednání na ÚP, kde měla doložit požadované doklady za rozhodné období a svým jednáním porušila ust. § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Odvolací orgán, jak uvedl ve svém odůvodnění, se s námitkami žalobkyně neztotožnil a dospěl k závěru, že úřad práce postupoval správně, když rozhodl o nepřiznání dávek v hmotné nouzi – příspěvek na živobytí. Rozhodnutí obou správních orgánů považuje žalobkyně za neplatné, neboť byly vydány na základě nesprávně zjištěného skutkového stavu věci a v rozporu se zákonem.
5. Dále má za to, že odvolací orgán nepřezkoumal napadené rozhodnutí v plném rozsahu a při svém rozhodování postupoval jednostranně jenom na základě zavádějících a presumovaných údajů, které odporují zákonu. Ve svém rozhodovacím procesu nebral v úvahu skutečnosti, že důkazem může být vše, co může přispět ke zjištění skutečného stavu věci, zejména výpovědi a vyjádření účastníků řízení a doložení listinných důkazů. Dle názoru žalobkyně správní orgán, který ve věci rozhodoval, nepostupoval v souladu s právní úpravou, podle níž je povinen zjišťovat skutečný stav věci, opatřit si doklady potřebné pro rozhodnutí a postupoval nestranně.
6. Z výše uvedených skutečností, jež uvedla, žalobkyně proto nesouhlasila s rozhodnutím žalovaného, má za to, že výše uvedeným rozhodnutím byla zkrácena na svých právech, zejména pak proto, že odvolací orgán nerozhodoval v souladu se zákonem. Navrhovala proto, aby soud vydal rozsudek, kterým napadené rozhodnutí žalovaného zruší pro nezákonnost i vady řízení a vrátí věc žalovanému k dalšímu řízení. Dále požadovala, aby soud zavázal žalovaného zaplatit žalobkyně vzniklé jí náklady řízení.
7. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že žalobkyně uplatnila žádost o příspěvek na živobytí dne 11. 4. 2018. Do protokolu o ústním jednání z téhož dne mimo jiné uvedla, že nepracuje, žádné příjmy neuvádí, viz čestné prohlášení;

výživné na tři děti je řádně hrazeno, dlužné výživné bylo uhrazeno v listopadu 2017, přídavky na děti uplatněny. Již v rámci ústního jednání úřad práce zavázal žalobkyni k doložení dokladů do 19. 4. 2018, a to zejména výpisu z bankovního účtu, rozsudků o stanovení výživného na děti s nabytím právní moci atd. Dne 16. 4. 2018 žalobkyně prostřednictvím e-mailu zaslala úřadu práce mimo jiné kopii periodického výpisu z účtu u Komerční banky, kopii rozsudku Okresního soudu v Novém Jičíně a rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým bylo stanoveno výživné na děti - pouze první strany rozsudků. Z důvodu zjištění stavu věci úřad práce vyhotovil dne 2. 5. 2018 výzvu, č. j. 3715/2018/BUC, v níž žalobkyni vyzval mimo jiné k doložení rozsudku o stanovení výživného na děti se všemi výroky, k doložení řádné smlouvy na odběr elektrické energie atd. Žalobkyně dne 9. 5. 2018 prostřednictvím e-mailu zaslala úřadu práce mimo jiné kopie rozsudku Okresního soudu v Novém Jičíně a rozsudku Krajského soudu v Ostravě se všemi výroky, doklady k odběru el. energie atd. V písemném sdělení žalobkyně uvedla, že doklad o zaplacení dlužného výživného nemá s tvrzením, že nebyl zaplacen v rozhodném období, které má dokládat.

8. Úřad práce proto dne 10. 5. 2018 vyhotovil výzvu č. j. 4090/2018/BUC, neboť nebyly doloženy všechny potřebné doklady pro nárok na dávku za měsíc duben 2018, žalobkyni vyzval k osobnímu jednání na úřadu práce a zejména k doložení dokladů o úhradě dlužného výživného k prokázání tvrzení žalobkyně, že dlužné výživné bylo doplaceno v měsíci listopadu. Součástí výzvy bylo poučení, že v případě nesplnění povinností, která byla ve výzvě ustanovena, může být podle ust. § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi dávka nepřiznána. Žalobkyně předmětnou výzvu převzala osobně dne 11. 5. 2018.
9. Dne 16. 5. 2018 žalobkyně prostřednictvím e-mailu zaslala úřadu práce odpověď na výzvu ze dne 10. 5. 2018, v níž mimo jiné k doplatku výživného uvedeno, že již do protokolu o ústním jednání sdělila, že těmito penězi byly zaplaceny dluhy, protože od 1. 9. 2018 nedostala žádné prostředky na bydlení.
10. Žalovaný se ve svém rozhodnutí zabýval nezbytností podkladů pro vyhodnocení nároku na dávku, k jejichž doložení byla žalobkyně vyzvána výzvou ze dne 10. 5. 2018. K zásadní pochybnosti žalovaný, stejně jako Úřad práce, dospěl, pokud jde o úhradu dlužného výživného; tuto skutečnost, kdy bylo dlužné výživné uhrazeno, v rámci správního řízení žalobkyně nikterak věrohodně neprokázala. Navíc pokud povinnost zaplatit nedoplatek na výživném nastala otci dětí již až v listopadu 2017, tak tuto úhradu dlužného výživného žalobkyně v rámci ostatních nepojistných sociálních dávek do příjmu nepřiznala.
11. Nebylo tak možné řádně vyhodnotit příjmovou, sociální a majetkovou situaci žalobkyně, která neposkytla součinnost k tomu, aby úřad práce mohl spolehlivě zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti v souladu s ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi žadatel o dávku, příjemce i společně posuzované osoby jsou povinni osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, na její výši nebo výplatu a na výzvu se osobně dostavit

k příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi, nebrání-li tomu těžko překonatelné překážky, zejména zdravotní stav.

12. Podle ust. § 49 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi nesplní-li osoba uvedená v odst. 1 až 4 ve lhůtě stanovené příslušným orgánem povinnosti uvedené v odst. 1 až 4, může být po předchozím upozornění žádost o dávku zamítnuta.
13. Žalobkyně se ve lhůtě poskytnuté úřadem práce nedostavila k osobnímu jednání, žádné těžko překonatelné překážky, které by jí bránily se osobně dostavit, nedoložila.
14. Žalovaný po prostudování spisové dokumentace dospěl k názoru, že požadavek osobní účasti žalobkyně ve věci projednání žádosti o příspěvek na živobytí byl opodstatněný, a to zejména za účelem projednání otázek ve věci úhrady nedoplatku na výživném, dále sporných skutečností, pokud jde o zákaznickou smlouvu na odběr elektrické energie na jméno žalobkyně, která se váže k bytu na odběrném místě Legionářská 178, Bučovice.
15. Další pochybnosti se týkaly sdělení ve věci příjmu za měsíc březen 2018. Žalobkyně ve svém podání ze dne 16. 5. 2018 uvedla, že fotbalová sezóna začala 1. 4. 2018, a proto nemůže doložit příjem od 1. 3. 2018. Její sdělení se neshoduje s listinným podkladem, dle kterého se v březnu 2018 konala 3 fotbalová utkání. Otázka, zda se fotbalová utkání uskutečnila či nikoliv mohla být žalobkyní objasněna v rámci osobního jednání, ke kterému se na základě výzvy měla dostavit.
16. Žalovaný dále uvedl, že žalobkyně neuvedla, v čem konkrétně spatřuje nesprávně zjištěný skutečný (skutkový) stav věci, což mělo mít za následek nesprávné posouzení věci a nesprávné rozhodnutí. Žalovaný dospěl po prostudování spisové dokumentace v rozhodnutí k závěru, že úřad práce postupoval tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti v souladu s ust. § 3 správního řádu. Dále uvádíme, že ust. § 3 blíže konkretizuje § 50 a násl. správního řádu, týkající se opatřování a hodnocení podkladů pro vydání rozhodnutí ve věci. Správní řád se v řízení o dávkách pomoci v hmotné nouzi uplatní subsidiárně, tedy pokud zákon o pomoci v hmotné nouzi nestanoví zvláštní pravidla. Zákon o pomoci v hmotné nouzi předpokládá ve větší míře součinnost účastníka řízení, který je žadatelem o dávku či příjemcem dávky, i společně posuzovaných osob. Žadatel o dávku musí označit důkazy na podporu svých tvrzení (o příjmu, majetku atd.) a osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku její výši nebo výplatu.
17. Správní orgán musí být aktivní při zjišťování podmínek pro nárok na dávky v hmotné nouzi a nemůže pasivně vyjít jen z údajů předložených žalobkyní, která z důvodu svého zájmu, ať již vědomě nebo nevědomě, všechny podstatné informace neuvede. Stejně tak však i žalobkyně nemůže být pasivní a očekávat aktivitu jen ze strany správního orgánu, naopak musí aktivně plnit povinnosti dané zákonem o pomoci v hmotné nouzi. Žalobkyně úřadu práce žádnou součinnost neposkytla, i přes poučení uvedené ve výzvě.

18. Žalovaný proto navrhoval, aby žaloba jako nedůvodná byla zamítnuta.
19. Soud zjistil z připojených správních spisů pro rozhodnutí ve věci tyto podstatné skutečnosti:
20. Dne 11. 4. 2018 žalobkyně podala na Úřadu práce, krajské pobočce v Brně, kontaktním pracovišti Bučovice žádost o příspěvek na živobytí.
21. Z podkladů, které byly založeny ve správním spise současně s podáním žádosti o příspěvek na živobytí, nebo které byly doloženy v průběhu správního řízení soud zjistil, že žalobkyně žije ve společné domácnosti se svými třemi nezletilými dětmi na adrese, a otci dětí bylo vyměřeno výživné. Dále bylo zjištěno, že žalobkyně pobírá na syna J. příspěvek na péči ve II. stupni (8.600 Kč a mobilitu 550 Kč, na děti pobírá rodinné přídatky. Kromě osobního automobilu nemá žádný majetek, bydlí s dětmi v pronajaté části domu na adrese, který je ve vlastnictví Mgr. M. P. V domě užívá jedno patro a za bydlení platí nájem ve výši 8.000 Kč měsíčně, kromě toho si sama hradí spotřebovanou elektřinu, kdy zálohově platí 3.800 Kč měsíčně, platí si také sama otop, kdy většinou byt otápí dřevem, kromě toho platí vodné a stočné 1.000 Kč. K vaření využívá propan-butan, který si kupuje sama. K vytápění pak užívá také brikety a elektřinu. Dále sdělila, že všechny tři děti mají uzavřené spoření spojené s úrazovým pojištěním Sluníčko, měsíčně hradí na syna J. 650 Kč, na dceru A. 510 Kč a syna F. 462 Kč, spoření hradí sama až na syna J., kdy prostředky spojené se spořením a pojištěním hradí její matka. Dále bylo zjištěno, ze sdělení samotné žalobkyně, že na děti byl ze strany jejich otce na výživném dluh ve výši 70.000 Kč, ten již byl splacen v listopadu roku 2017, nyní žádný dluh na výživném není a běžné měsíční výživné je pravidelně ze strany otce dětí zasíláno. K dluhu na výživném, které bylo již splaceno, jak sdělila, uvedla, že částka 70.000 Kč nespadá do období, za které žalobkyně požaduje příspěvek na živobytí, sdělila, že nemá žádný doklad o zaplacení dlužného výživného. Pokud jde o elektřinu v bytě v, jak bylo uvedeno, sdělila, že ji hradí sama, smlouva s E.ON je psána na ni a měsíční platby, jak sdělila, jsou pravidelně 3.800 Kč měsíčně. Dále uvedla, že zaměstnaná není, nemá tedy žádný vlastní příjem. Bylo pak zjištěno, že žalobkyně působí jako fotbalová rozhodčí a to pod OFS Vyškov, ve spise se pak nachází sdělení, že v měsíci březnu 2017 se měly odehrát tři utkání, které by měla řídit jako rozhodčí žalobkyně, přičemž ze sdělení Svazu je zřejmé, že činnost rozhodčího je finančně honorována.
22. Žalobkyně k tomu sdělila, že uvedená utkání v měsíci březnu se neodehrála, že fotbalová sezóna začala až 1. 4., takže žádný příjem proto v tomto období neměla, přičemž v tomto směru založila do spisu čestné prohlášení o příjmech.
23. OFS Vyškov pak sdělil, že účet žalobkyně, na které jsou z rozhodčí činnosti zasílány finanční prostředky má číslo 223948720/0300. Dále pak z podkladů ve spise založených bylo zjištěno, že na žalobkyni je psáno i odběrné místo elektřiny na ulici, přestože je evidentní, že žalobkyně na této adrese s dětmi nebydlí. Žalobkyně pak sdělila v průběhu správního řízení, že částkou, která jí byla zaslána

jako dlužné výživné na děti, zaplatila dluhy. Dále bylo zjištěno, že požádala ve městě o nájem městského bytu.

24. Dále pak bylo zjištěno, že žalobkyně skutečně platí svým dětem dětské pojištění označené jako Sluníčko plus.

25. Dne 11. 5. 2018 zaslal Úřad práce ČR – krajská pobočka v Brně KP Bučovice žalobkyni výzvu, v níž ji vyzýval, aby doplnila a doložila dále uvedené údaje potřebné k žádosti o dávku příspěvku na živobytí, podané dne 11. 4. 2018. Požadované údaje byly následující: *„Dne 9. 5. 2018 správnímu orgánu byla doručena prostřednictvím Vaší e-mailové adresy zpráva, kterou jste reagovala na výzvu č. j. 3715/2008/BUC, kterou jste si převzala dne 3. 5. 2018. Jelikož nebyly doloženy všechny potřebné doklady pro nárok na dávku za měsíc duben 2018, vyzýváme Vás k **osobnímu jednání na ÚP ČR a k doložení:***

- *Příjem za výkon rozhodčího/asistenta rozhodčího za měsíc březen viz tiskopis o měsíčním příjmu, neboť Vámi zasláné čestné prohlášení nestačí.*
- *Výpis z bankovního účtu č. 223948720/0300, neboť na tento účet Vám jsou zasílány příjmy za výkon rozhodčího/asistenta rozhodčího.*
- *Doklad o tom, kolik peněz by bylo vyplaceno ze spoření SLUNÍČKO v případě předčasného ukončení.*
- *Smlouva od elektřiny (výše stanovených záloh).*
- *Dne 11. 4. 2018 jste písemně do protokolu o ústním jednání sdělila, že jste v měsíci listopadu 2017 obdržela doplacené dlužné výživné, dle sdělení ostatních agend nepojistných sociálních dávek bylo zjištěno, že v měsíci listopadu jste dlužné výživné nepřiznala do příjmu. Z tohoto důvodu správnímu orgánu není jasné, zda bylo dlužné výživné doplaceno opravdu v měsíci listopadu nebo v jiný měsíc, proto Vás žádáme o doložení dokladů, které Vaše tvrzení potvrdil.*
- *V souladu s § 49 odst. 2 a 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi jste povinna doložit do 8 dnů ode dne oznámení této výzvy shora požadované skutečnosti, rozhodné pro nárok na dávku za měsíc duben 2018, její výši nebo výplatu.*

V tomto přípise byly uvedeny úřední hodiny krajské pobočky Bučovice a v závěru je poučení, že pokud nesplní žalobkyně povinnost, kterou jí ustanovuje tento úřad na výzvě, může jí být podle § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi dávka nepřiznána.

Tuto výzvu žalobkyně osobně převzala dne 11. 5. 2017.

26. Dne 16. 5. 2018 zaslala uvedenému úřadu žalobkyně e-mailovou zprávu, v níž sdělila, že

- *není zaměstnanec jako rozhodčí fotbalu, odměna rozhodčího je pouze za odřízené utkání danou sezónu, jak již několikrát řekla, sezóna začala 1. 4. 2018, proto nemůže doložit požadovaný příjem od 1. 3. 2018 do 31. 3. 2018, na MPSV jí bylo sděleno, že čestné prohlášení stačí. Také jí bylo sděleno, že má úřadu práce doložit ZoU, které jsou oficiální a uplatnit náklady spojené s touto činností. Uvedla, že na úřadu práce jí bylo pracovníci řečeno, že je to její dobrovolná činnost, kterou nemusí vykonávat.*
 - *Výpis z bankovního účtu 223948720/0300 nemůže úřadu doložit, jelikož je to účet advokátní kanceláře, kde platí advokáta za její zastupování u soudu. To, že na tento účet posílá peníze z jenom šetří své peníze, které by jí byly odečteny za poštovní poukázku.*
 - *Spoření zaslala, o ukončení této smlouvy musí rozhodnout soud a proto v rozhodném období jí tyto peníze přijít nemohou ani nemohly a hmotná nouze se vztahuje na příslušný měsíc, ve kterém žalobkyně se svými dětmi nedosahuje potřebného minima.*
 - *Smlouvu od elektřiny zaslala již dvakrát i s výškou měsíční úhrady, která činí 3.800 Kč.*
 - *Co se týče doplatku výživného, na základě ústního jednání do protokolu sdělila, že těmito penězi byly splaceny dluhy. Protože od ÚP Bučovice od 1. 9. 2018 nedostala žádné prostředky na bydlení a musela si půjčit u své rodiny, jinak by musela řešit otázku bydlení, protože by neměla na zaplacení.*
27. Ve spise se pak nachází Oznámení o změně výše dávky státní sociální podpory – příspěvek na bydlení, kdy Úřad práce, kontaktní pracoviště Bučovice dne 26. 4. 2018 pod č. j. 58794/18/VY žalobkyni oznamuje, že se jí zvyšuje příspěvek na bydlení od 1. 4. 2018 do 30. 6. 2018 z částky 8.729 Kč na 9. 551 Kč.
28. Dne 22. 5. 2018 zaslal úřad práce žalobkyni vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí ve věci žádosti o přiznání příspěvku na živobytí.
29. 7. 6. 2018 úřadu práce vydal rozhodnutí pod č. j. 4736/2018/BUC, kdy rozhodl na základě žádosti žalobkyně podané dne 11. 4. 2018 o nepřiznání příspěvku na živobytí.
-
30. S uvedeným rozhodnutím žalobkyně nesouhlasila, podala proti němu odvolání, v němž nesouhlasila s tím, že by nedoložila všechny podklady důležité pro rozhodnutí ve věci, měla za to, že úřad práce porušil zákon a ze strany správního orgánu se vůči její osobě jednalo o šikanózní jednání a navrhovala proto, aby rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo zrušeno. Poté na výzvu úřadu práce žalobkyně své odvolání doplnila.

31. Žalovaný ve věci pak rozhodl dne 24. 8. 2018 pod č. j. MPSV-2018/171635-921, kdy rozhodl tak, že odvolání žalobkyně se zamítá a prvostupňové rozhodnutí úřadu práce se potvrzuje.
32. Z odůvodnění mimo jiné vyplynuly tyto skutečnosti:
33. *MPSV se dál zabývalo nezbytností podkladů pro vyhodnocení nároku na dávku, k jejichž doložení byla odvolatelka vyzvána výzvou ze dne 10. 5. 2018. Ze spisové dokumentace je zřejmé, že příjmy odvolatelky plynoucí z výkonu rozhodčího/asistenta měl úřad práce prokázány, neboť ve formuláři k dávkám státní sociální podpory Doklad o výši čtvrtletního příjmu za IV. čtvrtletí 2017 byl potvrzen příjem v lednu 2018 za prosinec 2017 ve výši 1.380 Kč, od 1. 1. 2018 do 31. 3. 2018 neměla odvolatelka žádný příjem – potvrzeno Okresní fotbalovým svazem Vyškov.*
34. *Pokud jde o doložení výpisu z účtu č. 223948720/0300, odvolatelka se opakovaně vyjádřila prostřednictvím e-mailu, že se jedná o účet advokátní kanceláře. Písemná podání ze dne 9. 5. 2018 a 16. 5. 2018 neměla předepsané náležitosti, a proto k nim nelze přihlídnout.*
35. *Pokud jde o požadavek k prokázání prostředků v případě předčasného ukončení spoření SLUNÍČKO, MPSV shledalo, že byly opakovaně doloženy výpisy ze spoření SLUNÍČKO, což bylo pro vyhodnocení sociálních a majetkových poměrů dostačující. Dle MPSV měla odvolatelka spíše úřadu práce prokázat, z jakých finančních zdrojů měsíční pojištění hradí a hradila, neboť byla od února 2015 do srpna 2017 příjemkyní opakované dávky pomoci v hmotné nouzi příspěvku na živobytí a tedy osobou v hmotné nouzi.*
36. *Dále Úřad práce požadoval doložení smlouvy od elektřiny (výše stanovených záloh). Ze spisové dokumentace je zřejmé, že odvolatelka dne 9. 5. 2018 prostřednictvím e-mailu doložila listinný podklad Změna zákazníka elektřiny, od 16. 4. 2018 byly odvolatelce nastaveny měsíční zálohové platby ve výši 3.800 Kč včetně dokladů o úhradě zálohy za elektřinu ze dne 17. 4. 2018. Tento podklad lze považovat za osvědčení výše úhrady za dodávku elektrické energie. V ust. § 72 odst. 3 písm. g) zákona o pomoci v hmotné nouzi se však uvádí, že k žádosti o příspěvek na živobytí musí být dále přiloženy:*
- doklad o výši úhrady za dodávku elektrické energie a plynu, případně dalších druhů paliv, a rozpis těchto energií, a to zejména doložením smlouvy s dodavatelem energie, a proto doložení smlouvy úřad práce požadoval. Odvolatelka v průběhu řízení smlouvu nedoložila, ačkoliv jakožto řádný zákazník E.ON energie a. s. by měla řádnou smlouvou s dodavatelem energie disponovat.*
37. *Zásadní pochybnosti však MPSV stejně jako úřad práce pojalo, pokud jde o úhradu dlužného výživného, neboť odvolatelka v průběhu řízení žádným způsobem věrohodně neprokázala, kdy bylo dlužné výživné hrazeno. Tvzení odvolatelky, že úhrada dlužného výživného nespadá do rozhodného období pro posouzení nároku na příspěvek na živobytí, nestačí a ani nebylo věrohodným způsobem prokázáno. Z rozsudku Krajského soudu č. j. 13Co 203/2017-716 vyplynulo, že nedoplatek na výživném pro*

nezletilého J. v částce 24.600 Kč, nedoplatek na výživném pro nezletilého F. v částce 15.400 Kč a nedoplatek na výživném pro nezletilou E. A. v částce 1.600 Kč je otec povinen zaplatit do tří dnů od doručení rozsudku k rukám matky. Vzhledem k velmi špatně čitelnému vyznačení právní moci na rozsudku (patrně listopad 2017) lze usoudit, že úhradu dlužného výživného mohla odvolatelka obdržet kdykoliv od listopadu 2017. Pokud povinnost zaplatit nedoplatek na výživném nastal otci již v listopadu 2017, tak tuto úhradu dlužného výživného odvolatelka v rámci ostatních nepojistných sociálních dávek do příjmů nepřiznala. **Nebylo tak možné řádně vyhodnotit příjmovou, sociální a majetkovou situaci odvolatelky a lze konstatovat, že odvolatelka nebyla součinná k tomu, aby úřad práce mohl spolehlivě zjistit stav věci v souladu s ust. § 3 správního řádu, o němž nejsou důvodné pochybnosti.** MPSV dále konstatuje, že v případě podání žádosti o dávku pomoci v hmotné nouzi je důkazní břemeno na straně žadatele o dávku, tedy prokázat skutečnosti rozhodné pro vyhodnocení nároku na dávku, přičemž úřad práce odvolatelku k doložení dokladů a prokázání jejich tvrzení opakovaně vyzýval.

38. Při rozhodování o poskytnutí příspěvku na živobytí se prioritně zkoumá, zda se osoba nachází v hmotné nouzi, přičemž se zjišťují příjmy a celkové sociální a majetkové poměry. Nutnost posuzovat celkové majetkové a sociální poměry ostatně vyplývá přímo ze subsidiárního charakteru základního práva zakotveného v čl. 30 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, neboť je nutné ze systému pomoci v hmotné nouzi vyloučit takové osoby, jejichž „příjmy sice nedosahují částky živobytí, avšak žijí v takových sociálních a majetkových poměrech, že je nelogické a nespravedlivé poskytovat jim příspěvek na živobytí z daní ostatních osob. Takové osoby totiž ve skutečnosti nejsou v hmotné nouzi a nepotřebují od státu pomoc nezbytnou pro zajištění jejich základních životních podmínek“ (srov. rozsudek NSS ze dne 15. 11. 2012, č. j. 4Ads 55/2012-44). Dále po prostudování spisové dokumentace MPSV dospělo k názoru, že požadavek osobní účasti ve věci projednání žádosti o příspěvek na živobytí byl opodstatněný, a to zejména za účelem projednání otázek ve věci úhrady nedoplatku na výživném, dále sporných skutečností, pokud jde o zákaznickou smlouvu za odběr elektrické energie na jméno odvolatelky, která se váže k bytu na odběrném místě, jehož vlastníkem je Mgr. M. P., který odvolatelce pronajímá bytovou jednotku v nemovitosti na adrese
39. K námitkám odvolatelky, že úřad práce zjišťoval příjem mimo rozhodné období, tedy i za období říjen až prosinec 2017, MPSV konstatuje, že spisová dokumentace neproказuje, že by úřad práce zjišťoval příjem mimo zákonem stanovené rozhodné období podle ust. § 10 odst. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi, tedy příjem leden až březen 2018 (jedná se však o příjem za prosinec 2017, vyplacený v lednu 2018, a dále příjmy za leden a únor 2018, vyplacené v únoru a březnu 2018). Úřad práce však požadoval po odvolatelce věrohodně prokázat její tvrzení o úhradě dlužného výživného, které dle jejího tvrzení do rozhodného období nespádalo, neboť se týkalo měsíce listopadu 2017. Jak již bylo výše uvedeno, toto své tvrzení odvolatelka nepodpořila žádným relevantním podkladem.
40. V doplnění odvolání odvolatelka namítla, že správní orgán požadoval nesmyslně doložení příjmu za měsíc březen 2018, neboť v březnu se žádné mistrovské utkání nekonalo. Tuto skutečnost si mohl správní orgán ověřit dotazem na, což neučinil tak, jak v předchozím případě. Odvolatelka se dále ohrazuje proti dovětku úřadu práce,

že čestné prohlášení nestačí a uvádí, že ve smyslu příslušných ustanovení správního řádu je čestné prohlášení řádným důkazním prostředkem a v případě, že se ukáže jako nepravdivé, má správní orgán možnost z takového prohlášení vyvodit příslušné závěry.

- 41. Odvolatelka ve svém podání ze dne 16. 5. 2018 uvedla, že fotbalová sezóna začala 1. 4. 2018, a proto nemůže doložit příjem od 1. 3. 2018. Její sdělení se neshoduje s listinným podkladem, dle kterého se v březnu 2018 konala tři fotbalová utkání. Otázka, zda se fotbalová utkání uskutečnila či nikoliv, mohla být odvolatelkou objasněna v rámci osobního jednání, k němuž se na základě výzvy měla dostavit.*
- 42. K námitce k prokázání příjmu čestným prohlášením MPSV konstatuje, že podle ust. § 53 – 57 správního řádu čestné prohlášení není považováno za důkazní prostředek. Podle ust. § 53 odst. 5 je předložení listiny v případech za podmínek stanovených zvláštním zákonem možné nahradit čestným prohlášením účastníka nebo svědeckou výpovědí. Mezi tyto zvláštní zákony, které připouštějí nahrazení listiny čestným prohlášením, zákon o pomoci v hmotné nouzi, který upravuje poskytování dávek pomoci v hmotné nouzi, nepatří.*
- 43. K jednoznačnému závěru o nepoužitelnosti čestného prohlášení jako důkazního prostředku v daňovém řízení dospěl NSS v rozsudku ze dne 24. 5. 2006, č. j. 1Afs 77/2005-43.*
- 44. Dále odvolatelka namítla, že úřad práce nevzal v úvahu ani skutečnost, že od 1. 9. 2017 neměla příspěvek na bydlení ani příspěvek na živobytí. MPSV zjistilo, že úřad práce rozhodl o odejmutí příspěvku na živobytí od dne 1. 9. 2017 v souladu s ust. § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi z důvodu nedoložení dokladů požadovaných ve výzvě. V souladu s ust. § 3 odst. 1 písm. h) zákona o pomoci v hmotné nouzi mohla odvolatelka znovu uplatnit žádost o příspěvek na živobytí již v lednu 2018. Žádost o dávku pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení neuplatňovala. Pokud jde o dávku příspěvek na bydlení poskytnutý podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, požádala odvolatelka v září 2017 o jeho ukončení.*
- 45. Vzhledem k výše uvedenému MPSV konstatuje, že úřad práce rozhodl o nepřinání příspěvku na živobytí se znalostí všech aspektů individuálního případu odvolatelky v souladu s právní úpravou. Skutečnosti uvedené v odvolání tak nelze vzhledem k výše uvedenému zohlednit.*
- 46. Soud konstatuje, že žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s.ř.s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.) a jde o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s.ř.s.).*
- 47. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s.ř.s. přezkoumal Krajský soud v Brně napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházející jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.*

48. V dané věci se žalobkyně podanou žalobou domáhá přezkoumání napadeného rozhodnutí, kterým bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně.
49. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**, přičemž se řídil následujícími úvahami.
50. Žalobkyně měla za to, že úřad práce i žalovaný měli k dispozici dostatek podkladů, z nichž mohli vyhodnotit sociální a majetkovou situaci žalobkyně a s ní společně posuzovaných osob, tedy jejich dětí, přičemž ze všech podkladů dle žalobkyně vyplynulo, že jí příspěvek na živobytí měl být přiznán.
51. Naopak úřad práce i Ministerstvo práce a sociálních věcí mělo za to, že úřad práce vyvinul veškeré úsilí k tomu, aby byl zjištěn náležitě skutkový stav věci, tak jak má na mysli ust. § 3 správního řádu, součinnost žalobkyně však nebyla dostatečná, neboť úřad práce neměl k dispozici dostatek podkladů pro posouzení věci, přičemž, aby mohl být náležitě zjištěn skutkový stav, po shromáždění listinných důkazů, výsledku svědka Mgr. M. P. a listin založených ve spisu, bylo nutné určitě okolnosti týkající se majetkových a sociálních poměrů žalobkyně z její strany objasnit a doplnit, např. kdy bylo žalobkyní zapláceno ze strany otce nezletilých dětí dlužné výživné, když žalobkyně uváděla, že to bylo v měsíci listopadu 2017, naprosto žádný podklad v tomto směru však správnímu orgánu nepředložila, dále bylo třeba předložit smlouvu o odběru elektrické energie na odběrné místo, kde žalobce s nezletilými dětmi žije, smlouvu nepředložila, pouze sdělení E.ON, že jí byla stanovena měsíční záloha za odběr elektrické energie 3.800 Kč měsíčně, přičemž vyplývá z podkladů ve spise založených, že na žalobkyni je vedeno i další odběrné místo na odběr elektřiny na adrese, přičemž ze spisu vyplývá, že vlastníkem bytu na této adrese je Mgr. M. P., nikoliv žalobkyně. Dále bylo potřeba postavit najisto, zda žalobkyně v měsíci březnu 2018 působila jako rozhodčí/asistent při fotbalových utkáních, jak to vyplývá z podkladu založeného ve správním spise. Tedy aby doložila, pokud tvrdí, že tomu tak nebylo a že fotbalová sezóna započala až od 1. 4., když v tomto směru, tedy skutečnost, zda byla rozhodčí uvedených utkání i v březnu 2018 a zda za toto obdržela odměnu, zatím najisto postaveno nebylo. Žalobkyně se totiž nedostavila na výzvu, která jí byla zasílána 9. 5. 2018, k úřadu práce, aby skutečnosti, které bylo potřeba doplnit či objasnit, doplnila a objasnila. Stejně tak jde i o výpis z bankovního účtu č. 223948720/0300, neboť ze sdělení funkcionáře fotbalového svazu vyplývá, že žalobkyni na tento účet byly zasílány odměny z její činnosti rozhodčí/asistent při fotbalových utkáních, přičemž žalobkyně tento účet nedoložila s poukazem, že se jedná o účet advokátní kanceláře, která ji zastupuje a nikoliv o její účet-
52. Podle § 21 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb. o pomoci v hmotné nouzi nárok na příspěvek na živobytí má osoba v hmotné nouzi podle § 2 odst. 2 písm. a), jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí posuzovaných osob.

53. Podle § 10 odst. 2 písm. a) uvedeného zákona rozhodným obdobím, za které se zjišťuje příjem v případě podání žádosti o dávku, je u opakujících se dávek období 3 kalendářních měsíců předcházející aktuálnímu kalendářnímu měsíci.
54. Podle § 15 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi pro účely tohoto zákona se celkovými sociálními poměry rozumí podíl rodiny na trvání stavu hmotné nouze, do které se osoba dostala. Při posuzování celkových sociálních poměrů příslušný orgán pomoci v hmotné nouzi posuzuje také využívání jiného než vlastního majetku, které umožňují zpravidla osoby blízké.
55. Podle odst. 2 § 15 pro účely tohoto zákona se celkovými majetkovými poměry rozumí hodnota movitého a nemovitého majetku vycházejí z jeho zjištěné ceny, kterého lze využít ihned, popř. po určité době, pro zvýšení příjmů, a to jak krátkodobě k překlenutí přechodného stavu hmotné nouze, tak dlouhodobě, pokud nelze využít jiné možnosti. Z movitého i nemovitého majetku, uvedeného ve větě první, je vyloučen majetek, jehož prodej nebo jeho jiné využití nelze po osobě vyžadovat. Pokud jde podle poměrů osoby o běžný nemovitý nebo movitý majetek, jehož hodnota je zjevně nízká nebo naopak tak vysoká, že nelze mít pochyb o tom, že majetkové poměry nebrání přiznání dávky nebo naopak jsou na překážku přiznání dávky, nemusí být jeho cena podle zvláštního právního předpisu zjišťována.
56. Podle § 49 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb. žadatel o dávku, příjemce i společně posuzované osoby jsou povinny:
- a) Osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, na její výši nebo výplatu a na výzvu **se osobně dostavit k příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi, nebrání-li tomu těžko překonatelná překážka, zejména zdravotní stav.**

Podle § 49 odst. 2 uvedeného zákona je povinen:

- a) písemně oznámit orgánu pomoci v hmotné nouzi změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši nebo výplatu, a to do 8 dnů ode dne, kdy se o těchto skutečnostech dozvěděl
- b) vyhovět výzvě orgánu pomoci v hmotné nouzi, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne doručení výzvy, neurčil-li orgán pomoci v hmotné nouzi delší dobu.
57. Podle § 49 odst. 5 uvedeného zákona **nesplní-li osoba uvedená v odst. 1 až 4 ve lhůtě stanovené příslušným orgánem povinnosti uvedené v odst. 1 až 4, může být po předchozím upozornění žádost o dávku zamítnuta, výplata dávky zastavena, nebo dávka odejmuta.**
58. Na tomto místě soud uvádí, že žalobkyně je žadatelkou o dávku pomoci v hmotné nouzi, když zákon č. 111/2006 Sb. v § 1 odst. 1 uvádí, že tento zákon upravuje poskytování pomoci zajištění základních životních podmínek fyzickým osobám, které se nacházejí v hmotné nouzi, prostřednictvím dávek pomoci v hmotné nouzi.

59. Žalobkyně tedy žádá poskytnutí dávky z veřejných prostředků, přitom odmítá řádně spolupracovat s úřadem práce, tedy prvostupňovým správním orgánem, který o poskytnutí dávky rozhoduje tak, aby byly zjištěny řádně a důkladně osobní a majetkové poměry žalobkyně, ač jí v tom vůbec nic nebrání. Žalobkyně se na výzvu úřadu práce k doplnění skutečností, které úřad práce potřeboval zjistit, a to proto, aby byly zjištěny skutečné majetkové a sociální poměry žalobkyně, nedostavila a z tohoto důvodu veškeré skutečnosti, které byly potřebné ke zjištění majetkových a sociálních poměrů žalobkyně v rozhodném období, nemohly být řádně zjištěny.
60. Žalobkyně věděla z přípisu úřadu práce od 10. 5. 2018, které rozhodné skutečnosti je třeba ověřit či doplnit, byla vyzvána k osobnímu jednání na úřad práce, byla i poučena, že pokud nesplní povinnost, která je jí stanovena úřadem práce v uvedené výzvě, může být podle § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi dávka nepřiznána.
61. Přes tuto skutečnost žalobkyně odmítla se k osobnímu jednání dostavit, ač je žadatelům o tuto dávku uvedená povinnost stanovena ust. § 49 zákona o pomoci v hmotné nouzi, a ničím neprokázala, že by jí jakékoliv závažné skutečnosti, zejména její zdravotní stav bránily k úřadu práce se dostavit a potřebné skutečnosti doplnit či vysvětlit.
62. Soud za této situace má jednoznačně za to, že žalobkyně nesplnila svou povinnost stanovenou jí v zákoně o pomoci v hmotné nouzi a přestože žádá o čerpání finančních prostředků jako pomoc v hmotné nouzi pro sebe a své nezletilé děti, nesplnila jednu ze základních povinností zákonem jí stanovenou.
63. Ze strany úřadu práce rozhodně nešlo o žádné šikanózní jednání, ale pouze o to, aby určité sporné skutečnosti byly objasněny, aby mohl řádně posoudit, zda na požadovanou dávku v uvedeném období žalobkyně nárok má či nemá.
64. Soud tedy věc posoudil tak, že jak úřad práce tak žalovaný postupovali řádně, v souladu se zákonem a po žalobkyně pouze chtěli, aby určité sporné skutečnosti byly objasněny či doplněny, byla řádně poučena ve smyslu ust. § 49 zákona o pomoci v hmotné nouzi, a protože žalobkyně jednoznačně svou povinnost nesplnila, je dle názoru soudu rozhodnutí žalovaného i předchozí rozhodnutí úřadu práce správné a zákonné a soud proto žalobu dle ust. § 78 odst. 7 soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“) zamítl.
65. Pokud jde o náklady řízení, rozhodnutí se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, náklady řízení jí proto nebyly přiznány, a pokud jde o žalovaného, tomu kromě běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 5. února 2020

JUDr. Jana Kubenová, v. r.
samosoudkyně